

בפני כבוד השופט נעם סולברג

בעניין

המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
ע"י ב"כ עוה"ד ליאורה בכר ואח'
מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רחוב אבו עוביידה 4, ירושלים 97200
טלפון: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותר;

נגד

1. שר הפנים

2. הממונה על חוק חופש המידע במשרד הפנים
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)
רח' מחל 7, מעלות דפנה, ירושלים.
טל: 02-5419512, פקס: 02-5419581

המשיבים;

בקשה לסילוק על הסף

המשיבים מתכבדים להגיש כתב תשובה בעתירה שבכותרת.

1. עניין העתירה בבקשת העותר "לחייב את המשיבים להשיב לבקשה שעניינה קבלת מידע" (ר' פסקה ראשונה בכתב העתירה). המידע המבוקש, חובה לבאר, נוגע בנתונים רבים, אשר אינם מצויים בידי המשיבים ואין באפשרות המשיבים לאוספם באמצעים סבירים, הקשורים בפקיעת תושבות הקבע של 721 תושבי מזרח ירושלים בשנת 2009.

2. ייאמר על אתר כי מדובר בעתירה קנטרנית המנוסחת בלשון מטעה ומתממת אשר יש לדחותה על הסף. העותר נשען על טענה פרוצדורלית לפיה לא קיבל עד היום את החלטת המשיבים ולפיכך הסעד המבוקש בעתירה הוא יחויב המשיבים להשיב לבקשה. אלא, שגם אם נאמץ את התשתית העובדתית של העותר, תשתית – אשר נמצאה לוקה בחסר מהותי על ידי כבוד השופט יגאל מרזל, הרי שתשובת המשיבים לבקשה לקבלת מידע הובאה כבר במסגרת התגובה המקדמית אשר הוגשה לבית משפט נכבד זה במסגרת עת"מ 4810-09-10.

3. הנה כי כן, עוסקים אנו בעתירה זוהה לעתירה קודמת שהוגשה על ידי העותר כנגד המשיבים באותו העניין ממש. עתירה אשר לא גילתה את כל האמת וביקשה להעלים פרטים רבים מעיני בית המשפט הנכבד. עתירה אשר בית המשפט הציע לעותר למחוק בתרעומת. עתירה – אשר הסעד המבוקש בה התמלא זה מכבר. שהרי, בין אם קיבל העותר את תשובת המשיבים שלא להעביר לידיו את המידע המבוקש במסגרת מכתב מיום 3.5.2010, בין אם מדובר בתגובה המקדמית של המשיבים מיום 26.10.2010 בה צוין בסעיף 21 כי: "נוסיף ונפרט, הרשות אינה ערוכה להוסיף תבניות במערכות המחשב שלה, הכרוכות בהוצאות מרובות ובגיוס משאבים רבים לפי דרישות של ארגונים וגופים פרטיים. הרשות מארגנת את המידע הנדרש לה לשם עבודתה השוטפת ולמען הפקידות העושה שימוש במערכות המחשב של הרשות. הרשות אינה ערוכה, ואף סבורה כי אין ראוי לעשות כן, לתכנת מחדש את מערכות המחשב שלה רק בהתאם לצרכי גופים פרטיים ובהתאם לרצונם לערוך דוחות כאלה או אחרים וזאת כאשר תכניות העבודה של מערכות המחשוב עמוסות ממילא מתוך רצון לייעל עבודת הפקידים ולשפר השירות." הרי שהחלטת המשיב הובאה לידעת העותר.

4. מכאן עולה השאלה המתבקשת: מהי אותה תשובה אשר העותר טוען כי לא קיבל לידיו או בלשון אחר: מהי אותה תשובה אשר העותר מבקש לחייב את המשיב ליתן היום. אם מדובר במענה לבקשתו לפי חוק חופש מידע הרי ידוע וברור לכוליה עלמא, לרבות העותר עצמו, כי עמדת המשיבים היא כי אין מקום להעביר לידיו המידע המבוקש ולו מהסיבה הפשוטה כי מידע זה אינו מצוי אצל המשיבים והוא אינו זמין להעבירו לידיו.

5. כבר בעתירה קודמת אשר הגיש העותר כנגד המשיבים לגבי מידע בעניין פקיעת תושבות לגבי השנים 2005-2007, הסבירו המשיבים לעותר כי מדובר בבקשה אשר אין למשיבים המשאבים הנדרשים למילואה. המשיבים אף ערכו בחינה מקיפה על מנת לבחון מהו פרק הזמן הממוצע הנדרש על מנת להפיק את המידע הנדרש מתיק פקיעה בודד. לשם האמור ביצעו המשיבים בדיקה של 20 תיקים רנדומליים, אשר מהם הפיקו את המידע בהתאם לבקשת העותר. בהתאם לחישוב המשיבים נדרשות כ-9 דקות בממוצע על מנת להזמין ולקבל תיק מהארכיב ועוד כ-25 דקות בממוצע על מנת לבחון את התיק הספציפי ולהזין את הנתונים המבוקשים בטבלה. בסה"כ מדובר ב-34 דקות אשר אותן יש להכפיל במספר תיקי הפקיעה בשנה הרלוונטית.

מס"ד	תיאור תהליך	מספר בדיקות*	ממוצע זמן תקן ליחידה בשניות	הערות
1	הזמנת תיק באמצעות פנייה.	20	60	
2	הזנת מספר התיק למחשב ארכיב.	20	30	
3	איתור מיקום התיק והוצאתו.	20	90	
4	הדפסת מדבקת מס זהות.	20	30	
5	העברת התיק למזמין.	20	60	
6	קבלת תיק חזרה לאחר טיפול.	20	60	
7	תהליך מיון.	20	90	
8	הזנת נתון למחשב בגין התזרת תיק לארכיב.	20	30	
9	תיק.	5	90	
	סה"כ זמן תקן לתהליך.		9 - דקות	
	זמן תקן לטיפול בבדיקת פקיעה	10	25 דקות	

* מספר בדיקות לצורך קביעת ממוצע זמן תקן.
* זמן תקן לטיפול בבדיקת פקיעה 25 דקות.

6. יישום החישוב בנוגע לבקשה לקבל את המידע עבור תיקי הפקיעה בשנת 2009 הוא: 34 דקות כפול 721 תיקים, היינו: 408 שעות עבודה, השקולות לכ-50 ימי עבודה בודדים. עבור האמור נצטרכו המשיבים להעסיק עובד במשך כחודשיים על מנת שיפיק את המידע הנדרש לעותר.

7. יודגש, כי הבקשה למידע בנוגע לשנת 2009 אף רחבה מבקשת המידע לגבי תיקי הפקיעה בשנת 2007, וכוללת גם תת חלוקה לנשים וקטינים ועוד. ברור כי הזנת הנתונים הנ"ל תארך בהכרח פרק זמן נוסף, אותו נצטרך להוסיף לפרק הזמן של 34 הדקות האמור לעיל.

8. על בסיס החישוב האמור (25+9 דקות), הועבר המידע לעותר עבור שנת 2007 (בה היו 289 תיקי פקיעה בלבד המהווים כ-40% ממספר תיקי הפקיעה בשנת 2009). המשיבים שכרו את שירותיו של עובד זמני אשר כל זאת הייתה עבודתו, והעותר שילם למשיבים עבור כל שעת עבודה של העובד בהתאם לקבוע בחוק.

9. יודגש עכשיו, כפי שצוין בתכתובת בין הצדדים וכפי שהודיעו הצדדים לבית המשפט, כי מתכונת זו בה מוכנים המשיבים להעביר מידע באופן שהוסכם בין הצדדים היא מתכונת חד פעמית לצרכי פשרה בלבד. משרד הפנים ביקש להראות כי אין הוא חושש לפרסם נתונים אודות פקיעת תושבותם של תושבי קבע אשר העתיקו את מרכז חייהם אל מחוץ לישראל או קנו במדינות מושבותם אזרחות או רשיון לישיבת קבע. בנוסף, ביקש משרד הפנים להראות רצון טוב כלפי העותר. הא ותו לא. כיום המשיב אינו מוכן לשוב על המתווה האמור.

ברור לכל כי אין המדינה יכולה להתנהל בצורה זו וכי גם זו לא הייתה כוונת המחוקק אשר חוקק את חוק חופש המידע.

10. המשיבים סבורים כי עצם הבעלות על המידע אינה מחייבת את המדינה לערוך את המידע בהתאם לרצונם של עותרים פוטנציאליים ולא מוטלת על המדינה והמשיבים החובה לאסוף את המידע ולארגנו באופן הרצוי לעותרים פוטנציאליים. במיוחד במקום בו נדרשת כמות עצומה של שעות עבודה, ובמצב של תפקוד יומיומי בחוסר כוח אדם תמידי.

11. עמדת המשיבים אפוא היא כי דין העתירה להידחות על הסף בשל העובדה כי הסעד המבוקש בה הוא מתן החלטה על ידי המשיב, בעוד שהחלטת המשיב ידועה לעותר מזה זמן רב. למעלה מכך, עצם העובדה כי החלטת המשיב לפיה אין באפשרותו להעביר לידי העותר את המידע המבוקש התקבלה אצל העותר לפני זמן רב ביותר, מביא לתוצאה כי דין העתירה להידחות גם בגין שהוי.

12. הצדדים מנהלים מזה שנים אחדות שיג ושיח בנושא העברת מידע אודות נתונים הקשורים בהודעות פקיעה לתושבי מזרחי ירושלים, ועמדת המשיבים היא כי אין באפשרותם ליתן המידע האמור לעותרים מחסיבה הטריטוריאלית שאין מידע זה מצוי בידי המשיבים, ונדרשת עבודה רבה ביותר, הדורשת שעות רבות ומאמץ לא פשוט על מנת לקבץ את הנתונים המבוקשים על ידי העותר.

13. העותר מתמס ונתפס להגדרות לא רלוונטיות של מכתבים והחלטות שקיבל בעבר מאת המשיבים. אין כל חולק כי העותר הגיש בקשה למשיבים בה התבקשו המשיבים למחשב את המידע המבוקש על ידי העותר באופן שניתן יהיה לערוך פילוחי מחשב באופן שיתאם את פילוחי המידע אותו מבקש העותר. אין גם חולק כי, לאחר שהמשיבים שקלו את הבקשה החליטו למחשב רק חלק קטן מהמידע המבוקש, וגם זאת בפרק זמן של 4 שנים. החלטת המשיבים ניתנה זה מכבר והעותר בחר שלא לעתור כנגדה. האם ניתן לטעון היום כי אין מדובר בהחלטה רלוונטית של המשיב אשר ברור מהי התוצאה אליה היא מכוונת?

14. כל זאת ועוד, העותר הסתיר עובדות רבות אלה ואחרות מבית המשפט הנכבד בעתירה הקודמת אשר הגיש. מסיבה זו המליץ בית המשפט הנכבד לעותר למשוך את עתירתו. וכך היה.

הרקע הרלוונטי לעתירה

עת"מ 8476/08

15. ביום 12.6.2008 הגיש העותר עתירה מנהלית שמספרה 8476/08 שענינה בבקשה לקבל מידע המתייחס לפקיעת תושבות במהלך השנים 2005 ו-2007.

16. במסגרת העתירה נוהלו מגעים עם העותר והועבר לעותר מידע רב בעניין בקשתו. כמו כן, הסבירו המשיבים לעותר כי בקשתו הינה מוגזמת ומופרזת. המשיבים הפנו והסבירו לעותר את סעיפי החוק ואת משמעותם ואף הציעו לעותר הצעות שונות על מנת לסיים את ההליך. העותר מצידו הקשיב ולמד מהסברי המשיבים וצמצם פעם אחר פעם את בקשתו המופרזת עד אשר הפכה לבקשה מעט יותר הגונה. המשיבים ציינו בפני העותר כי על מנת להפיק את המידע המבוקש נדרש פרק זמן של כ-34 דקות עבור כל תיק ותיק פקיעה. העותר מצידו הסכים לשלם עבור שעות העבודה אשר נדרשו על מנת להפיק את המידע כמבוקש. במקביל לכך – העבירו המשיבים את המידע המבוקש – הכל בהתאם לקצב צמצום הבקשה מצד העותר.

17. בסופו של יום קיבל העותר לידיו את הסכמת המשיבים, שניתנה לפני משורת הדין, להעביר לידי מידע רב – מידע אשר המשיבים לא חיבים למוסרו לעותר. לא רק זאת – המשיבים היו נכונים להעביר לעותר מידע אף מעבר למה שביקש בסופו של יום והעותר עצמו, משנוכח בכמות השעות שעל המשיבים להשקיע כדי להפיק לעותר את החומר – ביקש (שוב) לצמצם את בקשתו. ללמדך כי אף העותר הבין עד כמה בקשתו למידע חורגת מהגבולות המוצבים בחוק.

18. נוסף על זאת – על מנת להפיק את המידע ביעילות ובמהירות האפשרית – החליטו המשיבים לגייס עובד חיצוני זמני לצורך מטלה זו בלבד (בהיקף של כ-200 שעות, מתוכם שלם העותר בעבור כ-160 שעות עבודה). מיותר להאריך – עד כמה קשה להעביר החלטות על גיוס עובדים זמניים במציאות הכלכלית והקיצוצים התקציבים של המשיבים. חרף זאת המשיבים החליטו על כך מתוך רצון כן לתת את השירות הטוב ביותר לעותר.

19. בסופו של יום המידע הועבר לעותר, לפני משורת הדין, בהתאם לבקשת העותר המצומצמת, וביום 26.11.2009 לאחר שהעתירה נמחקה בהסכמת הצדדים, פסק בית המשפט הוצאות משפט לטובת העותרת, על הצד הנמוך, וכן שכר טרחת עורך דין בסך 1,500 ש"ח בלבד לטובת העותר.

בקשה לקבלת מידע בענין הודעות פקיעה מיום 22.4.2009

20. ביום 22.4.2009 הגיש העותר בקשה נוספת לקבלת מידע הנוגע להודעות פקיעה של המשיבים במהלך שנת 2008. בקשה זו כללה מספר רב של שאלות, ותתי שאלות, ובמסגרתן התבקשו הן נתונים סטטיסטיים והן ניתוחי מדיניות.

העתק פניות העותרים מיום 22.4.2009 מצורף בזאת ומסומן מ/ש/1.

21. ביום 5.11.2009 נשלחה לעותר תשובת המשיבים באשר לבקשה מיום 22.4.2009. התשובה נשלחה לאחר בירורים מקיפים, בדיקות רבות ועיבודים ממוחשבים שערכו המשיבים, כפי שפורט להלן.

העתק תשובת המשיבים מיום 5.11.2009 מצורף בזאת ומסומן מ/ש/2.

22. בעקבות תשובה זו, שלחו העותרים ביום 14.1.2010 בקשה להבהרות נוספות. הבקשה לא טופלה בשל אין תשלום אגרה, כנדרש.

העתק בקשה למתן הבהרות נוספות מיום 14.1.2010 מצורף בזאת ומסומן מ/ש/3.

הצעת העותר להוספת נתונים למערכת המחשב של המשיבים

23. לאחר שהובהר כאמור, כי מסירת המידע במהלך חודש נובמבר 2009 נעשתה לפני משורת הדין על אף שהדבר היה כרוך בהקצאת משאבים בלתי סבירה, פנה העותר ביום 29.12.2009 למנהלת לשכת מנהל האוכלוסין בירושלים בהצעה להוספת נתונים נוספים לגבי פקיעות במערכת המחשב של המשיבים וזאת על מנת לאפשר שליפה מהירה של נתונים בהם מעוניין העותר. ביום 21.3.2010 נשלחה תזכורת בעניין למשיב 2.

בקשה לקבלת מידע בעניין הודעות פקיעה מיום 28.3.2010

24. ביום 28.3.2010 הגישו העותרים בקשה נוספת לקבלת מידע בנוגע להודעות פקיעה בשנת 2009, היא הבקשה מושא העתירה דנן. בקשה זו הוגשה במהלך התקופה בה בחנו המשיבים את הצעת העותר להוספת נתונים למערכת המשיב בהתאם להצעתו מיום 29.12.2009, כאמור לעיל.

25. בבקשה נתבקש מידע לגבי אותם נתונים שלגביהם נמסר, במסגרת העתירה הקודמת, כי אין למשיבים אפשרות לאתר את המידע, ושלגביהם המליצו העותרים בחודש דצמבר 2009 להוסיף אנדיקציות במערכת הממוחשבת לשם שליפה מהירה. כך לדוגמה, בהמלצה מחודש דצמבר 2009 התבקשה יצירת האפשרות להזין נתונים לגבי – העילה לפקיעה (סעיפים א-ג), האם מדובר בעילה יחידה או יותר (סעי' ד-ה) היכן היה האדם בעת הפקיעה (סעי' ו-ז), כיצד נכנס האדם לישראל (ח'), האם מכתב הפקיעה חזר בדואר (ט), האם נערך שימוע (י-יא) האם הוגש ערעור או ערר (יב) האם הוגשה עתירה (יג) והאם שונתה ההחלטה (יד). תרף העובדה שההמלצה התייחסה לנתונים שהעותרים היו מודעים כי הם אינם מוזנים במערכת, כללה הבקשה מחודש מרץ 2010 התייחסות לאותו מידע בדיוק – מידע בנוגע לעילת הפקיעה (סעי' 2), האם מדובר בעילה יחידה או יותר (סעי' 3-4) היכן היה האדם בזמן הפקיעה (5) אפשרות הגשת ערעור וקיומם של שימועים וכן האם שונתה ההחלטה (6).

26. בשל העובדה שבקשה זו הוגשה תוך כדי בחינת המלצת העותרים נבחנו הבקשה וההמלצה במקביל. הבחינה נעשתה בכובד ראש, ואף נערכו במסגרתה ישיבות עם גורמי מקצוע ונציגים מהלשכה המשפטית. במהלך תקופת הבחינה מסרה הממונה על חופש המידע לעותרים, במסגרת שיחות טלפוניות, כי בקשתם נמצאת בבחינה וכי בשל מורכבות הבקשות והיקפן התשובה מתעכבת.

27. ביום 3.5.2010 נשלחה לעותרים תשובת הממונה, ולפיה הוחלט כי למערכת תתווסף גם אנדיקציה לגבי סיבת הפקיעה. כן נכתב כי ההחלטה הוכנסה לתכנית העבודה של גורמי המחשוב לארבע השנים הקרובות וכי לא ניתן לומר מתי יכנס התיקון בפועל. גם תשובה זו הועלמה מעיני ביהמ"ש בעתירה. העותר טען כי לא קיבל תשובה בעניינו, ולא היא. טענה זו אינה נכונה ואינה מתיישבת עם העובדות.

28. נוסף (שוב) ונפרט, כי הרשות אינה ערוכה להוסיף תבניות במערכות המחשב שלה, הכרוכות בהוצאות מרובות ובגיוס משאבים רבים לפי דרישות של ארגונים וגופים פרטיים. הרשות מארגנת את המידע הנדרש לה לשם עבודתה השוטפת ולמען הפקידות העושה שימוש במערכות המחשב של הרשות. הרשות אינה ערוכה, ואף סבורה כי אין ראוי לעשות כן, לתכנת מחדש את מערכות המחשב שלה רק בהתאם לצרכי גופים פרטיים ובהתאם לרצונם לערוך דוחות כאלה או אחרים וזאת כאשר תכניות העבודה של מערכות המחשוב עמוסות ממילא מתוך רצון ליעל עבודת הפקידים ולשפר השירות.

העתק החלטת המשיבים מיום 3.5.2010 מצורף בזאת ומסומן מ/ש/5.

29. ביום 2.9.2010 הוגשה עתירה מנהלית 4810-09-10 בה לא פורטה ההשתלשלות העובדתית המלאה באשר להתנהלות העותר מול המשיב 2. הועלמה העובדה כי הוגשה עתירה קודמת. ו"נשכחה" העובדה כי העותר קיבל לידיו החלטה מאת הממונה.

30. העתירה הוגשה תוך שיהוי ניכר, ארבעה חודשים לאחר תשובת הממונה. והמשיבים הגישו תגובה מקדמית בה ביקשו כי העתירה תמחק, הן מהסיבה כי היא אינה מגלה את מלוא העובדות והעותר רוחץ בנקיון כפיו והן בשל העובדה כי החלטת המשיבים ניתנה זה מכבר והעתירה הוגשה בשהוי. המשיבים ציינו בזו הלשון כי "לנוכח העובדה שהעותרים קיבלו תשובה מנומקת ומפורטת עמדתנו היא כי דין העתירה להידחות אף לגופה בהעדר עילה."

31. ביום 1.12.2010 דן כבוד השופט יגאל מרזל בעתירה בהעדר הח"מ בשל שביתת הפרקליטים. כפי שעולה מפרוטוקול הדיון התרשם בית המשפט כי העותר בחר מסיבותיו שלו שלא לפרט את מלוא העובדות הרלוונטיות לעתירה וכי דבר זה מהווה פגם חמור. בית המשפט המליץ לעותר למחוק את העתירה והעותר עשה כן.

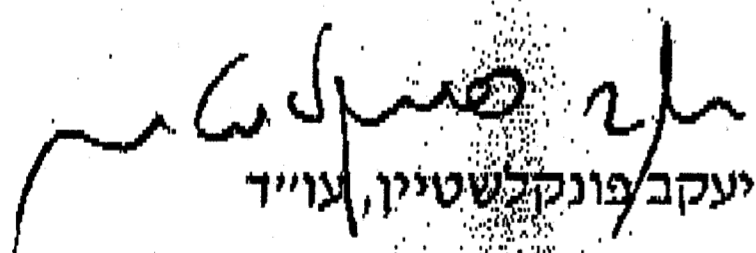
32. ביום 13.2.2011 הגיש העותר עתירה חדשה חלף עת"מ 4810-09-10, היא העתירה בה אנו דנים.

33. המשיבים סבורים כי הבאת כל העובדות אותן ביקש העותר להסתיר מעיני בית המשפט בשלב זה אינן יכולות להועיל לו. החלטת המשיבים ברורה ורהוטה, והיא הובאה לידיעת העותר הן בהחלטת המשיבים מיום 3.5.2010 והן במסגרת התגובה המקדמית המפורטת אשר הוגשה בעת"מ 4810-09-10 האמור.

34. ממילא במתכונת הנוכחית בה הסעד המבוקש הוא כי בית המשפט הנכבד "יחייב את המשיבים להשיב לבקשה" – אין מקום לדון בעתירה שכן הסעד המבוקש בה התייתר ממילא וההחלטה כבר קיימת ומונחת בפני העותר זה זמן רב.

35. למעלה מכך, עמדת המשיבים היא כי אין מקום ליתן לעותרים את המידע המבוקש. מדובר, כמוסבר לעיל, בהקדשת כמות שעות עצומה על מנת לספק את גחמות העותר בעריכת מחקר סטטיסטי מידע אשר אין הוא בעל ערך למשיבים ואין הוא נחוץ למשיבים ואין כל מקום כי המשיבים יתאמצו מאמץ בלתי סביר בעליל רק על מנת להמציאו לעותר.

36. אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לדחות העתירה על הסף ולחייב את העותר בהוצאות המשפט ובשכר טרחת עורך דין.

יעקב פונקלשטיין, עו"ד
פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

ט"ו אייר, תשע"א; 19 מאי, 2011